

دانشکده: بهداشت گروه آموزشی: مهندسی بهداشت محیط مقطع و رشته‌ی تحصیلی: مهندسی بهداشت محیط
مقطع کارشناسی ارشد

نیمسال تحصیلی: دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۲

نام واحد درسی: ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری پیش نیاز: ندارد
زمان برگزاری کلاس: روز: یکشنبه ها ساعت ۸-۱۰ مکان برگزاری: دانشکده بهداشت حضوری و مجازی
تعداد دانشجویان: ۸ مسئول درس: دکتر علی جعفری اساتید: دکتر علی جعفری
ساعات مشاوره با دانشجو: کل ساعت های غیر کلاسی حضور در دانشکده در طول هفته

شرح دوره: با توجه به نقش و جایگاه اجرای طرح های توسعه بر تخریب منابع طبیعی و نهاده های انسان ساز و نیز تاثیر بر افزایش آلودگی های محیط های مختلف از یک سو و اهمیت اجرای چنین طرح هایی در بهبود و ارتقای کیفیت زندگی و سطح توسعه یافتگی کشور از سوی دیگر، دانشجویان باید ضمن آشنا شدن با اصول و مفاهیم و مبانی مطالعات ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست، شیوه های تشریح وضعیت موجود محیط زیست، تاریخچه و سیر پیشرفت مطالعات ارزیابی، روشهای نظام مند پیش بینی و ارزیابی آثار و پیامد ها را فرا بگیرند. همچنین دانشجویان باید روشهای کاهش و کمینه سازی پیامدها و چگونگی اعمال مدیریت و پایش زیست محیطی در مراحل اجرای یک طرح معین توسعه ای (از زمان انجام مطالعات نیاز سنجی و امکان سنجی تا مطالعات شناخت و توجیهی و تفصیلی و سپس مراحل ساخت و بهره برداری و گاه پس از تعطیلی طرح های توسعه را به خوبی بشناسند و در تکالیف عملی خارج از کلاسی به کار ببندند.

هدف کلی:

در پایان این درس، دانشجو باید قادر باشد با تکیه بر آموزه های خود از روشها و فنون ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست و با عنایت به تاثیرات ویژه بهداشت محیطی طرحهای توسعه و بهره گیری از شناخت فعالیتها و فرآیندهای هر طرح به صورت موردی و یا گروهی اثرات و پیامدهای ناشی از آنها را شناسایی و پیش بینی و ارزیابی نمود و سپس مخاطرات بهداشت محیطی منتج به بروز خطر و آسیب سلامتی را در صورت نیاز مورد ارزیابی قرار داده و بهترین گزینه انجام آن طرح را معرفی کرده و راهکارهای کاهش آثار منفی بهسازی و مدیریت آثار از جنبه بهداشت و محیط زیست را برای طرح مورد نظر ارائه نماید.

اهداف فرعی:

- ۱- مقدمه و آشنایی با تاریخچه ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست
- ۲- آشنایی با مفاهیم اساسی ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست (EIA)
- ۳- آشنایی با مفاهیم ارزیابی اثرات بهداشت محیطی طرحهای توسعه (EHIA) و ارزیابی اثرات سلامت (HIA)
- ۴- آشنایی با ساختار ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست (تشریح مراحل ارزیابی)
- ۵- آشنایی با روشهای ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست و بهداشت
- ۶- ارزیابی اثرات و پیامدهای ناشی از طرح های توسعه
- ۷- آشنایی با روشهای مدیریتی برای حفاظت از سلامت انسانی در برابر طرحهای توسعه
- ۸- آشنایی با چارچوب پایش و روش های نظارت بر طرح های زیست محیطی

هدف کلی جلسه اول:

آشنایی با اهداف درس و اهمیت آن و آشنایی با تاریخچه ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست

اهداف فرعی جلسه اول:

انتظار می رود بعد از پایان این جلسه دانشجو:

اهمیت ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست را بداند (هدف شناختی)

تاریخچه ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست را بداند (هدف شناختی)

هدف کلی جلسه دوم:

آشنایی با لزوم انجام ارزیابی اثرات بهداشت محیطی و سلامت طرحهای توسعه

اهداف فرعی جلسه دوم:

انتظار می رود بعد از پایان این جلسه دانشجو:

اهمیت لزوم انجام ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست را بداند (هدف شناختی)

اهمیت لزوم انجام ارزیابی اثرات توسعه بر سلامت جامعه را بداند (هدف شناختی)

هدف کلی جلسه سوم:

آشنایی با لزوم و اهمیت مدیریت محیطی در تامین امنیت سلامت

اهداف فرعی جلسه سوم:

انتظار می رود بعد از پایان این جلسه دانشجو:

اهمیت لزوم اهمیت مدیریت محیطی در تامین امنیت سلامت را بداند (هدف شناختی)

جنبه های مختلف تاثیر مدیریت عوامل محیطی بر سلامت جامعه را بداند (هدف شناختی)

هدف کلی جلسه چهارم:

آشنایی با ارتباط بین مفاهیم بهداشتی، مخاطرات بهداشتی و جایگاه سلامت انسان در ارزیابی اثرات بهداشتی با توسعه

اهداف فرعی جلسه چهارم:

انتظار می رود بعد از پایان این جلسه دانشجو:

ارتباط بین مفاهیم بهداشتی و توسعه را بداند (هدف شناختی)

جنبه های مختلف تاثیر مدیریت عوامل محیطی بر سلامت جامعه را بداند (هدف شناختی)

جایگاه سلامت انسان در ارزیابی اثرات بهداشتی را بشناسد (هدف شناختی)

هدف کلی جلسه پنجم:

آشنایی با تشابه و تفاوت مطالعات مختلف ارزیابی (EIA, EHIA, SIA, HIA, E&HIA)

اهداف فرعی جلسه پنجم:

انتظار می رود بعد از پایان این جلسه دانشجو:

تشابه مطالعات مختلف ارزیابی (EIA, EHIA, SIA, HIA, E&HIA) را بداند (هدف شناختی)

تو تفاوت مطالعات مختلف ارزیابی (EIA, EHIA, SIA, HIA, E&HIA) را بداند (هدف شناختی)

هدف کلی جلسه ششم:

آشنایی با شاخص های عدالت در سلامت و ارزیابی اثرات بهداشتی و ارتباط علوم انسانی اجتماعی و ارزیابی اثرات بهداشتی

اهداف فرعی جلسه ششم:

انتظار می رود بعد از پایان این جلسه دانشجو:

شاخص های عدالت در سلامت و ارزیابی اثرات بهداشتی را بداند (هدف شناختی)

ارتباط علوم انسانی اجتماعی و ارزیابی اثرات بهداشتی را بداند (هدف شناختی)

هدف کلی جلسه هفتم:

آشنایی با الزامات مقدماتی جهت ارزیابی

اهداف فرعی جلسه هفتم:

انتظار می رود بعد از پایان این جلسه دانشجو:

- اطلاعات اولیه غربالگری و بررسی نیاز به EHIA (آماده سازی نقشه های خام، تهیه گزارش های محلی و منطقه ای)
- بررسی روش مطالعات ارزیابی اثرات بهداشتی را بداند (هدف شناختی)
- بررسی الزامات و نیازمندیهای اساسی در مطالعه را بداند (هدف شناختی)
- شیو ارائه گزارش ارزیابی مقدماتی را بداند (هدف شناختی)

هدف کلی جلسه هشتم:

آشنایی با تعیین عمق و محدوده ارزیابی

اهداف فرعی جلسه هشتم:

انتظار می رود بعد از پایان این جلسه دانشجو:

- عمق لازم موضوع جهت ارزیابی اثرات زیست محیطی را بداند (هدف شناختی)
- محدود لازم پروژه ها جهت ارزیابی اثرات زیست محیطی را بداند (هدف شناختی)

هدف کلی جلسه نهم:

آشنایی شناسایی فعالیتهای منجر به پیامد و تعیین نوع پیامدها

اهداف فرعی جلسه نهم:

انتظار می رود بعد از پایان این جلسه دانشجو:

- فعالیت های منجر به پیامد را بداند (هدف شناختی)
- نوع پیامدها موثر در اثرات زیست محیطی را بداند (هدف شناختی)

هدف کلی جلسه دهم:

آشنایی با روشهای پیش بینی و ارزیابی پیامدها

اهداف فرعی جلسه دهم:

انتظار می رود بعد از پایان این جلسه دانشجو:

- روش کارشناسی در پیش بینی و ارزیابی پیامدها را بداند (هدف شناختی)
- روش پویایی گروه در پیش بینی و ارزیابی پیامدها را بداند (هدف شناختی)
- روش مبتنی بر دادهای تاریخی در پیش بینی و ارزیابی پیامدها را بداند (هدف شناختی)
- روش مبتنی بر شواهد در پیش بینی و ارزیابی پیامدها را بداند (هدف شناختی)
- روش مبتنی بر تخطی از معیارها در پیش بینی و ارزیابی پیامدها را بداند (هدف شناختی)
- روش مبتنی بر احتمال و همه گیرشناسانه در پیش بینی و ارزیابی پیامدها را بداند (هدف شناختی)

هدف کلی جلسه یازدهم:

آشنایی با ارزیابی مقدماتی بهداشتی (HIA) با رویکرد ارزیابی سریع

اهداف فرعی جلسه یازدهم:

انتظار می رود بعد از پایان این جلسه دانشجو:

- مشخصه های ارزیابی مقدماتی بهداشتی (HIA) با رویکرد ارزیابی سریع را بداند (هدف شناختی)
- شرایط کاربردی ارزیابی مقدماتی بهداشتی (HIA) با رویکرد ارزیابی سریع را بداند (هدف شناختی)
- موانع احتمالی کاربردی ارزیابی مقدماتی بهداشتی (HIA) با رویکرد ارزیابی سریع را بداند (هدف شناختی)

هدف کلی جلسه دوازدهم:

آشنایی با روش های مدیریت محیطی برای حفاظت از سلامت انسانی در برابر طرح های توسعه

اهداف فرعی جلسه دوازدهم:

انتظار می رود بعد از پایان این جلسه دانشجو:

- انواع روش های مدیریت محیطی برای حفاظت از سلامت انسانی در برابر طرح های توسعه را بداند (هدف شناختی)
- دامنه کاربرد روش های مدیریت محیطی برای حفاظت از سلامت انسانی در برابر طرح های توسعه را بداند (هدف شناختی)
- موانع کاربرد روش های مدیریت محیطی برای حفاظت از سلامت انسانی در برابر طرح های توسعه را بداند (هدف شناختی)

هدف کلی جلسه سیزدهم:

آشنایی با مفاهیم پایداری و سازگاری با محیط و نقش آن در کاهش پیامدها، قوانین و مقررات ملی و بین المللی در حفاظت از سلامت و بهداشت

اهداف فرعی جلسه سیزدهم:

انتظار می رود بعد از پایان این جلسه دانشجو:

- نقش پایداری و سازگاری با محیط را بداند (هدف شناختی)
- نقش پایداری و سازگاری با محیط در کاهش پیامدها را بداند (هدف شناختی)
- نقش قوانین و مقررات ملی و بین المللی در حفاظت از سلامت و بهداشت را بداند (هدف شناختی)

هدف کلی جلسه چهاردهم:

• آشنایی با جایگاه و نقش فعالیتهای غیردولتی در حفاظت از سلامت و بهداشت و روشهای در نظرگیری ملاحظات بهداشتی در ارزیابی زیست محیطی

اهداف فرعی جلسه چهاردهم:

انتظار می رود بعد از پایان این جلسه دانشجو:

- جایگاه و نقش فعالیتهای غیردولتی در حفاظت از سلامت و بهداشت را بداند (هدف شناختی)
- روشهای در نظرگیری ملاحظات بهداشتی در ارزیابی زیست محیطی را بداند (هدف شناختی)

هدف کلی جلسه پانزدهم:

• آشنایی با جایگاه و نقش فعالیتهای غیردولتی در حفاظت از سلامت و بهداشت و روشهای در نظرگیری ملاحظات بهداشتی در ارزیابی زیست محیطی

اهداف فرعی جلسه پانزدهم:

انتظار می رود بعد از پایان این جلسه دانشجو:

- جایگاه و نقش فعالیتهای غیردولتی در حفاظت از سلامت و بهداشت را بداند (هدف شناختی)
- روشهای در نظرگیری ملاحظات بهداشتی در ارزیابی زیست محیطی را بداند (هدف شناختی)

شیوه های تدریس:

سخنرانی ☐	* سخنرانی برنامه ریزی شده
بحث گروهی *	یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
پرسش و پاسخ *	یادگیری مبتنی بر تیم (TBL) ☐

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

وظایف و تکالیف دانشجوی: (لطفاً شرح دهید)

انجامیک مطالعه ارزیابی اثرات و پیامدهای بهداشت محیطی برای یک طرح فرضی
بررسی نقادانه گزارشهای انجام شد به صورت گروهی توسط دانشجویان

وسایل کمک آموزشی:

ایت برد تخته و گچ پروژکتور اسلاید***
سایر موارد (لطفاً نام ببرید) سامانه مجازی و سایر وسایل ارتباط آنلاین***

نحوه ارزشیابی و درصد نمره: (از نمره کل)

□ آزمون میان ترم ۰ درصد نمره *آزمون پایان ترم ۶۰ درصد نمره
□ انجام تکالیف و انجام پروژه ۳۰ درصد نمره □ شرکت فعال در سامانه ۱۰ درصد نمره
سایر موارد (لطفاً نام ببرید) .

نوع آزمون

تشریحی* پاسخ کوتاه چندگزینه‌ای جور کردنی صحیح- غلط
سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

منابع پیشنهادی برای مطالعه: (لطفاً نام ببرید):

- منابع انگلیسی:

✓ چاپی

- 1- Birely, M.H. "The Health Impact Assessment of Development Projects", UK, HMSO, 1995
- 2- Tumbull R.G.H, "Environmental and Health Impact Assessment of Development Projects: A Handbook for Practitioners", Routledge mot E F & N Spon, 1992
- 3- BMA, "Health and Environmental Impact Assessment", Earthsean, 2000
- 4- Clark, M. "Environmental Assessment", 2000, Johnwitory, UK
- 5- Kemm, John, etal. ((HIA , concept, theory, techniques and applications)), Oxford Univesity Pree, 2004
- 6- Kemm, John., etal. (HIA, post achievement, current understanding, and future progress)), oxford University Press, 2013
- 7- Hodge.a., ((Good practice guidance on health impact assessment)), ICMM. 2010

منابع فارسی:

- ۱- شریعت، سید محمود، ارزیابی اثرات زیست محیطی ۱۳۹۵

اینترنتی:

- ✓ سایت سازمان محیط زیست
- ✓ سایت وزارت نیرو
- ✓ سایت سازمان مدیریت و برنامه ریزی

جدول هفتگی کلیات ارائه‌ی درس

استاد مربوطه	عنوان مطلب	تاریخ	جلسات
دکتر علی جعفری	<ul style="list-style-type: none"> پیشگفتار و مقدمه آشنایی با تاریخچه ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست 	۱۴۰۲/۱۱/۲۹	اول
دکتر علی جعفری	<ul style="list-style-type: none"> لزوم انجام ارزیابی اثرات بهداشت محیطی و سلامت طرح‌های توسعه 	۱۴۰۲/۱۱/۶	دوم
دکتر علی جعفری	<ul style="list-style-type: none"> اهمیت مدیریت محیطی در تامین امنیت سلامت 	۱۴۰۲/۱۲/۱۳	سوم
دکتر علی جعفری	<ul style="list-style-type: none"> ارتباط بین مفاهیم بهداشتی و توسعه ارتباط بین مخاطرات بهداشتی و طرح‌های توسعه جایگاه سلامت انسان در ارزیابی‌اثرات بهداشتی 	۱۴۰۲/۱۲/۲۰	چهارم
دکتر علی جعفری	<ul style="list-style-type: none"> تشابه مطالعات مختلف ارزیابی (EIA, EHIA, SIA, HIA,) (E&HIA) 	۱۴۰۲/۱۲/۲۷	پنجم
دکتر علی جعفری	<ul style="list-style-type: none"> شاخص های عدالت در سلامت و ارزیابی اثرات بهداشتی ارتباط علوم انسانی اجتماعی و ارزیابی اثرات بهداشتی 	۱۴۰۳/۱/۱۹	ششم
دکتر علی جعفری	<ul style="list-style-type: none"> اطلاعات اولیه غربالگری و بررسی نیاز به EHIA سازی (آماد داده سازی نقشه آماد های خام تهیه گزارش های محلی و منطقه ای) بررسی روش مطالعات ارزیابی اثرات بهداشتی بررسی الزامات و نیازمندیهای اساسی در مطالعه شیو ارائه گزارش ارزیابی مقدماتی 	۱۴۰۳/۱/۲۶	هفتم
دکتر علی جعفری	<ul style="list-style-type: none"> تعیین عمق و محدوده ارزیابی 	۱۴۰۳/۳/۲	هشتم
دکتر علی جعفری	<ul style="list-style-type: none"> شناسایی فعالیتهای منجر به پیامد تعیین نوع پیامدها 	۱۴۰۳/۳/۹	نهم
دکتر علی جعفری	<ul style="list-style-type: none"> روشهای پیش بینی و ارزیابی پیامدها روش کارشناسی روش پویایی گروه روش مبتنی بر دادهای تاریخی روش مبتنی بر شواهد روش مبتنی بر تخطی از معیارها روش مبتنی بر احتمال و همه گیرشناسانه 	۱۴۰۳/۳/۱۶	دهم
دکتر علی جعفری	<ul style="list-style-type: none"> ارزیابی مقدماتی بهداشتی (HIA) با رویکرد ارزیابی سریع 	۱۴۰۳/۳/۲۳	یازدهم
دکتر علی جعفری	<ul style="list-style-type: none"> روش های مدیریت محیطی برای حفاظت از سلامت انسانی در برابر طرح های توسعه 	۱۴۰۳/۳/۳۰	دوازدهم
دکتر علی جعفری	<ul style="list-style-type: none"> مفاهیم پایداری و سازگاری با محیط و نقش آندر کاهش پیامدها قوانین و مقررات ملی و بین المللی در حفاظت از سلامت و بهداشت 	مجازی	سیزدهم
دکتر علی جعفری	<ul style="list-style-type: none"> جایگاه و نقش فعالیتهای غیردولتی در حفاظت از سلامت و بهداشت 	مجازی	چهاردهم

	• روشهای در نظرگیری ملاحظات بهداشتی در ارزیابی زیست محیطی		
پانزدهم	• ارائه مطالعات مورد نیاز طرحهای نیازمند EHIA	۱۴۰۳/۴/۶	دکتر علی جعفری
شانزدهم	• ارائه گزارش ها و تکالیف در مورد طرح های نیازمند EHIA	۱۴۰۳/۴/۱۳	دکتر علی جعفری
هفدهم	• آزمون پایان ترم		آموزش طبق برنامه

نام و امضای مدرس: دکتر علی جعفری نام و امضای مدیر گروه: دکتر علی الماسی نام و امضای مسئول EDO دانشکده: دکتر

شهاب رضاییان

تاریخ ارسال :

تاریخ ارسال:

تاریخ تحویل: ۱۴۰۲/۱۱/۲۳